

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qvalificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1664

Vnigeniti Filii Dei, Virtute Altissimi mirabiliter obumbrante, Matri, Simvl Et
Virgini, In Primo Instanti Svæ Conceptionis, Et Semper, Priuilegio
Potentissimi singulariter præseruante ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76990)

VNIGENITI FILII DEI,

Virtute Altissimi mirabiliter obumbrante,

MATRI, SIMVL ET VIRGINI,

IN PRIMO INSTANTI SVÆ CONCEPTIONIS, ET SEMPER,

Priuilegio Potentissimi singulariter præseruante,

ab omni labe originalis, & actualis peccati

PRORSVS IMMUNI,

Seu Sanctitas eius, seu Gratia, seu Gloria spectetur,

SOLO, QVEM PEPERIT, DEO

MINORI,

Residuâ hominum, angelorumque multitudine collectim etiam sumptâ

MAIORI,

TOTIVS VNIVERSI REGINAE, DOMINAEQVE

MARIAE,

Ab omnibus Filij thesauris Sapientiæ, & Scientiæ in se reclusis

DITISSIMAE,

Inuestigabilium Diuitiarum, atque adeò Perfectionum Dei

OCVLATISSIMAE EXPLORATRICI, FELICISSIMAE INVENTRICI,

MAGISTRÆ SAPIENTISSIMÆ

Hoc Opus pro eisdem vtcunque intra præsentis Status caliginem vestigandis eius ope compositum, vt sub ipsius præsidio tutum, & vtile, sub ipsiusque lumine clarum, & gratum prodeat in lucem, obsequij item, atque gratitudinis ergo eiusdem indignissimus seruus humiliter offert, dicat, consecratque.

SEBASTIANVS IZQUIERDO
SOCIET. IESV.

UNIGENITI FILII DEI

Virgine Alissimi mirabiliter obdormiens

MATRI SIMVL ET VIRGINI

IN PRIMO INSTANTI SVÆ CONCEPTIONIS, ET SEMPER

Privilegio Potentissimi singulariter presentando

ab omni labe originali, & actuali peccati

PROSVS IMMVNI

Sen Sanctissae eius, seu Gratia, seu Gloria spectetur

SOLE QVAM PERPETVO DEO

MINORI

Reliquis hominum, angelorum, ac ministrorum collectis, etiam sumptibus

MAIORI

TOTIVS VNIVERSI REGINAE DOMINAE

MARIAE

Ab omnibus filii thesauris sapientiae, & scientiae in se reclusis

DITISSIMAE

Investigabilium Christianum, adque ad hoc spectantem Dei

COELESTISSIMAE PATRONAE, PATRONAE, PATRONAE

MAGISTRAE SAPIENTISSIMAE

Hoc Opus pro eadem in vicinis locis, et in aliis partibus eiusdem

Regni, et in aliis partibus eiusdem Regni, et in aliis partibus eiusdem

Regni, et in aliis partibus eiusdem Regni, et in aliis partibus eiusdem

Regni, et in aliis partibus eiusdem Regni, et in aliis partibus eiusdem

Regni, et in aliis partibus eiusdem Regni, et in aliis partibus eiusdem

SEBASTIANUS MAYERHOFF

CLARISSIMO
PRINCIPI,
ATQUE
EMINENTISSIMO DOMINO
D. PASCHALI
DE ARAGON

Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinali Presbytero titulo
Sanctæ Balbinæ, Regi Catholico Hispaniarum
Philippo Quarto à Consilijs Status,
& Belli, &c.

Blatum DEIPARAE de Deo Opus ad te quoque PRINCEPS
EMINENTISSIME deferendum putavi: tum quia tenuitas
mea ubique indiget Patrocinio, in Cœlo, & in Terra: tum
etiam quia sub Cœli, Terræque lumine prodire debet, quod
prodit ad indicandam Magnitudinem eius, qui ubique præ-
sens implet Cœlum, & Terram. Electa itaque Dei Matre,
pro cœlesti præsidio, & lumine, dum me ad terrestre deligen-
dum conuerterem, statim EMINENTIA TUA eà, quam ha-
bet, celsitudine eximiâ, & claritate singulari, ut te deligerem in Patronum, omni
præuiâ deliberatione interclusâ, quasi coegit; quamdamque, non quidem præcipi-
tem, sed prudentem, non violentam, sed iucundam necessitatem imposuit. Igitur,
ut & iudicij, factique mei pateat necessitas, atque necessitatis ratio, & veritas, aliqui-
bus forsân ignota, sub silentij tenebris oppressa non maneat, Modestix tuæ graue,
esse non debet, (tametsi ea, tanta cum sit, non possit non ruborem pati), quod ex-
cellissimæ iuxta, atque clarissimæ Magnitudinis tuæ, si non facundi Commendato-
ris, simplicis saltem Narratoris in præsentia fungar officio. Oportet siquidem, ut
modestia patiat ruborem, ne veritas suo, atque adeò sibi debito, candore fraude-
tur. Præsertim cum modestiam rubor non minùs, quàm candor veritatem illustret.
Iam verò, cum publica hominum, & quotidianis firmata experimentis confessio sit,
omnia in te vno tum humanæ Excellentix, tum sacræ Eminentix splendida orna-
menta ita micare, ut verè de te cani possit illud

Quæ sparguntur in omnes,

In te mista fluunt: & quæ diuisa beatos

Efficiunt, collecta tenes.

Ne copia argumenti me in infinitum abire faciat, quatuor feligam velut heroicæ
magnitudinis rotas triumphalis currus, quo Gloria tua feliciter vehitur. Videlicet
Nobilitatem, Sapientiam, Probitatem, & Dignitatem. Siquidem Nobilitas Glo-
riam inchoat, amplificat Sapientia, perficit Probitas, Dignitas promouet, & coronat.

Atque,

Claud. in
Scilic. lib.
I.

Arist. lib.
2. Rhetor.
cap. 15.

Atque, ut à Nobilitate, aurorà utique Principum, & venà quadam immortalitatis, incipiam, Genus tam antiquum, tam diffusum, tam illustre tibi est, ut per catenam quamdam plùs, quàm Homericam, quàm consanguinitatis, quàm affinitatis vinculis connexam inter altissima Terrarum Diademata verferis, & usque ad suprema generis humani fastigia caput attollas; supremæque idcirco nobilitatis humanæ particeps sis. Si enim desinente Arist. *Nobilitas dignitas quedam Maiorum est.* quanta Nobilitas tua erit, cuius Maiorum dignitas quoquoversum spectata penè est im-mensa? Id quod, ne hyperbolicè loqui videar, aperte, & ordine demonstrare, assumpti à me muneris est.

Genes. 35.
v. 18.

Primum sese exhibent tantæ veluti molis fundamenta Excellentissimi Parentes, quorum sanguine animatus non minus gloriæ, quàm vitæ, iubar hausisti. Hi fuere D. D. Henricus Ramon, Folch, Aragon, Cardona, & Cordoua Dux de Segorbe, & de Cardona, Magnus Regnorum Aragoniæ Comestabilis, Comes de Ampurias, & de Prades, Vicecomes de Villamur, Marchio de Pallas, & de Comares, ac Dominus plurium Ciuitatum, Baroniarum, Villarum, & Locorum. Et D. D. Catharina Fernandez de Cordoua eius vxor filia D. Petri Fernandez de Cordoua, & Figueroa Marchionis de Priego, &c. Per quem utrumque Parentem, præterquam ab alijs mox recensendis, à nobilissimis Familijs Marchionum de Priego, & Marchionum de Comares tuam ducis originem. Porro ex hisce Parentibus post quatuor alios Fratres, & quatuor Sorores (ijs tibi velut luminibus totidem prælucentibus) vltimus ortus es, quasi alter *Beniamin, idest filius dexterae.* Felix scilicet, strenuus, & fortis, ut in dies comprobant euentus. E quibus Fratribus Primogenitus adhuc superstes, successorque in Parentum statibus est D. D. Ludouicus de Aragon, &c. Eques Velleris aurei. Qui primam vxorem habuit D. Marianam de Sandoual Ducissam de Lerma proprietariam, atque adedò Dominam omnium statuum Ducum de Lerma. Modò autem secundam habet D. Mariam de Venauides filiam Comitis de Santisteban Proregis nunc Peruani Regni. Secundus Fratrum est D. D. Petrus de Aragon Regi Catholico Philippo Quarto à Consilijs Belli, atque è Proceribus à Cubiculo, hispanè *Gensilbombe de la Camara*, (vti olim quoque fuit ipsius Regis Primogenito Balthasari Hispaniarum Principi vità defuncto); Germanicæ cohortis prætorianæ Præfectus, hispanè *Capitan de la Guarda Tudescã*, Ordinis Alcantaræ Clauiger Maior, & apud Alexandrum Septimum Pontificem Maximum eiusdem Regis Catholici Orator ordinarius, nunc Romæ præsens cum suâ nobilissimâ Coniuge D. D. Annâ de Cordoua Ducissâ de Feria. Tertius Fratrum fuit D. D. Antonius de Aragon eidem Regi à Consilijs in Hispanis tum Sanctæ Inquisitionis, tum Ordinum supremis Senatibus, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis Diaconus, ante impletum suæ creationis annum vità defunctus. Quartus denique Fratrum est D. D. Vincentius de Aragon superstes adhuc, & vel solo nomine clarus in Regnis Hispaniæ. Sororum autem vna fuit D. Anna, quæ nupsit D. Roderico Ponce de Leon Duci de Arcos. Altera D. Chatarina, quæ maritum habuit D. Ludouicum de Haro Comitem Ducem de Oliuares, Marchionem de Carpio, &c. Reliquæ duæ D. Ioanna, & D. Francisca à morte in tenerâ ætate, fuerunt abreptæ.

Iam post Parentes libeat CARDINALIS AMPLISSIME, ut spectemus imagines tuorum reliquorum Maiorum, per quas repræsentatur ordinata tanti series splendoris. Auus tuus fuit D. D. Ludouicus Ramon, Folch, Aragon, Cardona, & Cordoua Comes de Prades, (qui morte præuentus Parentum superstitem hæreditatem adire non potuit). Auiâ autem D. D. Anna Henriquez de Mendoza filia D. Ludouici Henriquez de Cabrera Almirantis Castellæ. Quâ alia tua venit origo ex clarissimâ Dynastiâ, atque ab stirpe regiâ oriundâ Almirantum Castellæ.

Proauus

Proauus D. D. Didacus Fernandez de Cordoua Marchio tertius de Comares, &c. Proauiaque D. D. Ioanna Ramon, Folch, Aragon, & Cardona Ducissa de Segorbe, & de Cardona, Marchionissa de Pallas, Comitissa de Prades, &c.

Abauus, seu tertius auus tuus fuit D. D. Alfonsus de Aragon Dux de Segorbe, & Comes de Ampurias. Abauia autem, seu tertia auia D. D. Ioanna Ramon, Folch, & Cardona Ducissa de Cardona, Marchionissa de Pallas, Comitissa de Prades, Vicecomitissa de Villamur, &c. Per quorum nuptias Status Ducum de Segorbe, & Comitum de Ampurias coniuncti cum Statibus Ducum de Cardona, Marchionum de Pallas, Comitum de Prades, &c. in vnum deuenerunt dominium.

Tritauus, seu quartus auus D. D. Henricus de Aragon, Infans Fortunæ nuncupatus, Dux de Segorbe, & Comes de Ampurias. Quarta auia D. D. Guiomar de Castro, & Portugal filia Comitis de Faro, neptis D. Ferdinandi secundi Ducis de Berganza, proneptis D. Alfonsi primi Ducis de Berganza, atque adeo abnepus D. Ioannis primi Lusitanorum Regis. A cuius latere propterea alia tuarum originum à Regibus Lusitanorum descendit per domum Brigantinam.

Quintus auus D. D. Henricus de Aragon Dux de Segorbe, & Comes de Ampurias, Magister Ordinis S. Iacobi. Et auia quinta eius vxor D. D. Beatrix Pimentel filia Comitis de Benaute, Perquam alia tua fuit origo ex Comitum de Benaute progenie nobilissima. Fuit autem Henricus iste vnus (secundus scilicet) ex celebratissimis illis Infantibus de Aragon, sic dictis per antonomasiam. Quos filios habuit D. Ferdinandus Rex Aragoniæ (de quo statim), & quorum priscus ille Poeta hispanus meminit, quando dixit,

Que se hizo el Rei Don Iuan

Los Infantes de Aragon que se hizieron.

D. Georgius Manrique.

Etenim sextus tuus auus fuit EMINENTISSIME DOMINE D. Ferdinandus huius nominis primus, cognomento *Honestus*, Rex Aragoniæ decimus sextus, Comes Barcinonis ex proprietarijs vigesimus primus: atque etiam Rex Siciliæ. Sexta autem auia Regina vxor eius D. D. Eleonora de Alburquerque Sanctij de Alburquerque Comitis vnica filia, & hæres, sceminaque eâ tempestate celebratissima: quæ, antequàm ad regnandum conscenderet, propter Principatus amplitudinem, & diuitiarum opulentiam hispanè dicitabatur *La rica hembra*. Hic Rex Ferdinandus ob morum probitatem, & honestatem dictus *Honestus* (cùm esset Infans Castellæ filius videlicet Regis Castellæ D. Ioannis primi huius nominis, & Reginae D. Eleonoræ filia D. Petri quarti huius nominis Regis Aragoniæ decimi tertij) per solemnissimam sententiam nouem Iudicum ex Regnis Cataloniæ, Valentia, & Aragoniæ per ternarios deputatorum (è quorum numero fuit vnus S. Vincentius Ferrerius) Auunculo suo D. Martino vnico huius nominis Regi Aragoniæ decimo quinto successit in Regnis.

Hic opus est sistere gradum, seu potiùs, veluti retrocedendo, descendere: atque ita pullulantiâ hinc Regiæ Nobilitatis germina recognoscere. Nimirum huic Ferdinando primo in eisdem Regnis successit primogenitus eius D. Alfonsus huius nominis quintus, cognomento *Magnanimus*, Rex Aragoniæ decimus septimus. Cui, defectu alterius hæredis, successit ipsius frater natus secundus, & laudatorum Infantium Aragoniæ primus D. Ioannes: qui iam erat Rex Nauarræ trigessimus tertius: fuitque Aragoniæ Rex decimus octauus. Huic autem in eisdem Regnis successit filius Ferdinandus secundus huius nominis, dictus per antonomasiam *Catholicus*, Rex iam ante quatuor annos Castellæ propter connubium initum cum Regina Elisabethâ, quæ suo fratri Regi Henrico absque alio hærede decedenti in Regnis Castellæ successerat.

Quibus in dictis omnibus Regnis successit eorum filia omnium Regina.

† †

D. Ioan-

D. Ioanna . Quæ matrimonium contraxit cum Archiduce Austria Philippo primo huius nominis filio Maximiliani Imperatoris .

His autem per vnam, primamque lineam successit in eisdem Regnis eorum filius Carolus quintus Imperator , Ex quo Philippus secundus Rex Hispaniarum . Et ex hoc Philippus tertius Rex pariter tot Regnorum . Ex quo tandem Philippus quartus hodie regnans . Ex cuius sorore D. Annâ Mauriciâ de Austria Ludouico decimo tertio nuptâ natus est Ludouicus decimus quartus Rex Galliarum nunc etiam regnans . Per alteram verò lineam ex eisdem memoratis Regibus D. Philippo primo , & D. Ioannâ descendit alter eorum filius D. Ferdinandus huius nominis inter Imperatores primus , cui renuntiavit Imperium Carolus quintus : & qui per nuptias initas cum D. Annâ Pannoniæ , & Bohemiæ Regina horum Regnorum fuit etiam Rex , Ex hoc autem Ferdinando natus est Carolus Archidux Austria : cuius filius fuit Ferdinandus secundus , ad quem deuenit Imperium cum prædictis Regnis post mortem Rodolphi , & Mathiæ Imperatorum , & fratrum ; qui vnus post alterum suo parenti Maximiliano etiam Imperatori , & filio Ferdinandi primi successerant . Ferdinando autem secundo in eisdem Regnis , & Imperio successit Ferdinandus tertius eius filius . Et huic eius filius Leopoldus Imperator , & Rex postremus , qui modò regnat .

Quæ cum ita sint , palam iam est EMINENTISSIME DOMINE , eundem illum Ferdinandum inter Aragoniæ Reges huius nominis primum , & ordine decimum sextum cognomento *Honestum* , qui tuus sextus auus fuit , auum quoque sextum fuisse Regis Hispaniarum Philippi quarti nunc regnantis : septimum autem Regis Galliarum Ludouici decimi quarti ; & septimum etiam auum Imperatoris Leopoldi hodie quoque regnantium .

Vnde rursus apparet , EMINENTIAM TVAM in septimo consanguinitatis gradu esse cum Rege Hispaniarum Philippo quarto : in octauo autem tum cum Ludouico decimo quarto Rege Galliarum ; tum etiam cum Imperatore Leopoldo .

Hæc tam præclara Nobilitatis Propago satis esset tuæ Gloriæ . Sed fas sit , aliquid antiquius addere ; ac nominare eos , qui dictum Ferdinandum *Honestum* sextum tuum auum antecessere .

Habuiſti quippe auum vigesimum tertium D. VVifredum , aliàs D. Iofre secundum huius nominis , & primum proprietarium Comitem Barcinonis . Aviamque vigesimam tertiam vxorem eius D. Guinidildam . Ex his ingens generis lux diffusa fuit per geminam lineam . Quarum altera dedit primum Comites Barcinonis ; deinde Reges Aragoniæ ; & postea Duces de Segorbe , & Comites de Ampurias Progenitores tuos . Ita quidem vt D. Ramon Verenguer quartus huius nominis , & decimus ex Comitibus proprietarijs Barcinonis , Vir & militiæ laude , & sanctimoniam vitæ clarissimus , per connubium inicum cum D. Petronillâ Aragoniæ Regina Rex quoque eiusdem Regni creatus sit ordine quintus . Quem non interruptâ successione sequuti sunt vndecim Reges vsque ad Ferdinandum iam memoratum cognomine *Honestum* Auctorem Ducum de Segorbe , & Comitum de Ampurias , ac sextum auum tuum . Per alteram lineam ex præfatis D. VVifredo , seu Iofre , & D. Guinidildâ descenderunt antiquissimæ æquæ , ac nobilissimæ familiæ Comitum primò , posteaque Marchionum de Pallas : Vicecomitum principio , deinde Comitum , ac tandem Ducum de Cardona : & Comitum de Prades . Quorum omnium Principatus , vt supra narrauimus , per nuptias D. Alfonsi de Aragon abauit tui cum D. Ioannâ Ramon abauia in vnum coiungere .

Porro idem VVifredus , seu Iofre per nouem generationes , seu successionis vices ortum duxit à Clotario secundo huius nominis , & decimo Francorum Rege sub annum 587. Guinidilda verò eius coniux filia fuit Balduini Comitis primi Flandriæ ,

driæ, & Iudithæ, Angliæ antea Regina, viduæque relicta ab Ethelulpho Angliæ Rege; neptisque per matrem Caroli Calui Imperatoris, & Galliarum Regis vigesimi sexti sub annum 840, (cuius Iuditha filia fuit); adeoque proneptis Ludouici cognomento Pij Imperatoris, & Galliarum Regis vigesimi quinti sub annum 815; & abneptis illius potentissimi, celeberrimique Imperatoris, Regisque multorum regnorum, & Galliarum vigesimi quarti Caroli Magni sub annum 768.

Itaque, ut liquet ex memoratis, per VVifredum, & Guinidildam ex vnâ lineâ habes auum trigessimum secundum Clotarium secundum; & per hunc numeras etiam inter Maiores tuos reliquos Francia Reges vsque ad Pharamundum. Quem sub annum 421. primum suum Franci Regem crearunt, postquam è suâ Franconiâ egressi bonam partem Gallia occupauerant. Ex alterâ autem lineâ auum vigesimum quartum agnoscis Balduinum primum Comitem Flandriæ, & auiam eiusdem gradus Iuditham Angliæ Reginam. Atque inde agnoscere debes auum vigesimum quintum Carolum Caluum; auum vigesimum sextum Ludouicum Pium; & auum vigesimum septimum Carolum Magnum Imperatores, ac Galliarum Reges: adeoque inter Tuos pariter numerare ceteros, qui hos præcesserunt, vsque ad memoratum Clotarium. Tanta est, tamque multiplex tuæ Nobilitatis origo.

Verum, cum summa haud dubiè, summoque in pretio habenda sint, quæ de Tuorum Nobilitate narrauimus; ne magna quidem tibi essent, si ea tua non fuissent facta tum à naturâ, tum à gratiâ, tum ab arbitrio. Nobilitas siquidem, quæ in Maiorum gloria consistit, in se spectata non nostra, sed aliena est. Nam ut benè ille, *Nemo in nostram gloriam vixit. Nec, quod ante nos fuit, nostrum est.* Vnde & alter accinit.

Qui genus iactat suum,

Aliena laudat.

In eandemque sententiam pariter ille alius concinit.

*Genus, & Proanos, & quæ non fecimus ipsi,
Vix ea nostra uoco.*

Sed facta tamen tua sunt splendidissima ornamenta Tuorum. A naturâ quidem: quoniam Auctor naturæ vnâ cum sanguine regio indole te regiâ donauit. A gratiâ autem, & ab arbitrio: quia tu spontaneâ, atque indefensâ operâ, & studio, diuinâ cooperante gratiâ, tantis te meritis proprijs clarum fecisti, ut non minus videaris splendoris generi tuo detulisse, quàm ab ipso receperis. Nam *sicut indigna posteritas*, ait Cassiodorus, *laudes antiqui generis abnegat; ita præclara de Patribus egregiè dicta confirmat. Creditum est de his omni, quod legitur: dum præconia Veterum præsens docuit vena virtutum.* Laudabilis enim vena suam seruat originem, & fideliter posteris tradit, quæ in se gloriosâ transmissione promeruit. Si enim, ut ille alius dixit, *Quod optimum est, id est nobilissimum.* Et, contestante D. Hieronymo, *Summa apud Deum nobilitas est, clarum esse virtutibus.* Quotò meliorem in dies tete effecisti, ac virtutibus exornasti, tantum tuis augustis Natalibus nobilitatis addidisti.

Vnde profectò nemo non debet admirari, quantum in te claritas generis, & claritas operum inter se decertarunt, ut se se vicissim augerent, quo crescerent infinitum. Claritas enim generis bifariam tuorum operum claritatem exaggerauit. Primò generosos spiritus vnâ cum sanguine transfusos continuò ad bonum excitando, atque ad eò vi quadam naturali impellendo: quo promptum fuit, ut egregia facta tua æquè multitudine, ac magnitudine præstarent: quandoquidem & frequentiora, & maiora esse, quæ à vi natiuâ, quàm, quæ ab extraneâ producuntur, necesse est. Secundò opera ipsa tua splendore suo illustrando: nam quemadmodum pulchritudo rerum eò pulchrior euadit, quò ab intensiori lumine circumfunditur;

† † 2 ita

Seneca,
phil. epist.
44.
Seneca,
trag. in
Herc. fu-
ren. act. 2.

Ouid.

Cassiod.
lib. 3. Va-
riar. epist.
6.

Vellei. Pa-
terc. lib. 2.

D. Hieron.
epist. ad
Celand.

ita pulchritudo morum eò euadit splendidior, quò à prestantiore generis splendore illustratur. Claritatem autem generis tui bifariam pariter adauxisti gestis præclaris, dum in castris Mineruæ, & Virtutis, Sapientiæ scilicet, & Probitatis constanter meruisti. Primò conuertendo semen in fructus, fructusque reddendo pro semine iuxta illud Cassiodori, *Semen generis morum fructibus reddidisti*. Secundò ipsa fructuum conditione, & præstantiâ, sapore ipso indubitanter demonstrando, germen tales fructus emittens ab stirpe regiâ pullulasse. Sciebas quippe, quàm verè ille ipse de insignitis nobilitate tantâ dixerit, *Quos omnia decet sub laude gerere, ut regia possint fulgorem consanguinitatis ostendere. Hæc est enim indubitata nobilitas, qua moribus comprobatur ornata*. Nec te latebat verius adhuc, & ad rem aptius illud oraculum, *Vnaquæque enim arbor de fructu suo cognoscitur*. Itaque Natalibus tuis opera tua non minus splendoris, quàm tua Natalia tuis operibus contulerunt.

Cassiod.
lib. 9. Variar. epist. 22.

Cassiod.
lib. 5. Var. epist. 12.

Math. 12.
v. 33. &
Luc. 6.
v. 44.

E. Ennod. in
vita B. Epi-
piphani.

Prover. 8.
v. 11.

Sapient. 7.
v. 8.

Horat. lib.
1. epist.
epist. 1.

Testetur id EMINENTISSIME PRINCEPS tuus ipse vitæ processus. Vix novum ætatis annum impleueras, quando præclara tua, ac nobilis à naturâ indoles, admotis generosis stimulis, ad celebrem Academiam Salmanticensem fecit te currere, Ut ibi iam tum inciperes serîo agere de conquirendis, & comparandis ijs ornamentis animi, quæ & veram, solidam, atque propriam gloriam ingenerant, & deriuatam à Parentibus mirificè ornant. In eâ tenerâ ætate virtutibus simul, ac litteris vacare cepisti eo progressu, quo, te Ecclesiastici Culminis non parum solidam ponere fundamenta, quisque posset facilè præfagire. Vigebat in te iam cum ingenio acri prudentia, maturitasque morum senilis: & ut ille aliàs, *Canæ consilia in annis puerilibus meditabar: vernabat in te præ cæteris mater bonorum operum verecundia. Te quicumque vidit, cum necdum dignitatum aliquod limen intrasses, omnia transisse credidit, quæ sequebantur, insignia*. Huiusmodi virtutum decore clarum, & litteris iam satis imbutum, ac præuio, requisitoque in illis gradu insignitum, cum primùm per ætatem licuit, celeberrimum in eâ Academiâ Collegium maius Sancti Bartholomæi te ambiuit, non tam te illustraturum, quàm à te illustrandum nouo splendore. In illud itaque cooptatus fuisti tum de tuis meritis eximio, concordique cunctorum plausu, tum Collegarum de nouâ sui Collegij gloria hilari, mutuâque congratulatione. In hoc Sapientiæ domicilio certissimè iudicans quòd *Melior est sapientia cunctis pretiosissimis: & omne desiderabile ei non potest comparari*, prudentissimè in corde tuo cum Salomone sapientissimo *Preposuisti illam regnis, & sedibus, & diuitias nihil esse duxisti in comparatione illius: nec comparasti illi lapidem pretiosum. Quoniam omne aurum in comparatione illius arena est exigua: & tanquam lutum æstimabitur argentum in conspectu illius*. Verissimèque propterea cecinit ille

*Ad summam sapiens uno minor est Ioue; diues,
Liber, honoratus, pulcher, rex denique regum.*

Quibus igniculis accensus, & à domesticis exemplis nouo quodam impetu concitatus ad te magis, ac magis tanto sapientiæ bono ditandum statutum in Collegio studiorum stadium studio indefesso, curâque intentâ cûcurristi. Eoque feliciter aequè, atque legitimè peracto, & publico, ac prærequisito examine de more præmissio, cum ingenti omnium acclamatione Lauream, & in vtroque iure Licentiatus gradum concordibus, atque plaudentibus suffragijs accepisti; tam decorè, ut ipsam Lauream illustriorem reddideris. Dediti enim potiùs, quàm accepisti, decus: & floruit in capite tuo Laurus, ut per eam florentissima alioquin Academiâ nobiliùs floreret.

Vix academicis functionibus imposueras finem, quando de tuâ sapientiâ, alijsque egregijs animi dotibus labore partis, & nobilissimis Natalibus (aliàs Mundo notis) adiunctis fama volans, & Toletum perueniens te Cathedrali Ecclesiæ eius Urbis Primati Hispaniarum, ac toto terrarum Orbe celebri adsciuit, collata tibi ab Eminentissimo Domino D. Balthasare Sandoual, & Moscoso Sanctæ Romanæ Ecclesiæ

Cardi-

Cardinali, & Archiepiscopo Toletano Dignissimo vnà cum Canonicatu Archidiaconatus Talauerensis inclytà, & pingui Dignitate. Interimque, ne tua sapientia, otio languesceret, in Tolatanà Academià publici Professoris Iuris munus subiisti, atque è publica Cathedra, cum publicoque plausu docuisti, quod in Salmantinà didiceras. Quoniam verò multò plus est iura dicere, præsertim in supremis Regni Senatibus, quàm iura docere; & tu semper sub quouis munere ad maiora natus, & aptus es reputatus; mox à regià Curià euocatus in regio Sanctæ Inquisitionis Senatu es positus tanquam in Catholicæ Fidei publico candelabro. Ut tamen luceres omnibus, qui in domo regià sunt, (idest, qui ad Regis Catholici pertinent Monarchiam), inde postmodum ad regium Aragoniæ supremum Senatuum translatus fuisti, eiusque Regens factus. Oportuit enim vt esset Regens, atque adedò & prudens Consiliarius, & æquus Iudex homo tantà sapientià præditus: cum ipsa Sapientia dicat de se, *Meum est consilium, & aqutitas, mea est prudentia, mea est fortitudo, Per me Reges regnant, & legum conditores iusta decernunt. Per me Principes imperant, & potentes decernunt iustitiam.*

iuxta Math. 5. v. 15.

Prouer. 8. v. 14.

Cæterum hæc sapientia non qualiscunque, sed ea est, quam probitas morum adornat. Eaque sunt sapientiæ lumina in Ecclesiæ candelabris ponenda, vt luceant omnibus, qui in domo sunt, quibus iungitur, *Sic luceat lux vestra coram hominibus, vt videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in culis est.* Eruditio enim, & scientia rerum absque operum bonitate sapientem non facit, imo sæpe in insipiente inuenitur. Quales fuerunt illi, de quibus Apostolus ait, *Quia, cum cognouissent Deum, non sicut Deum glorificauerunt, aut gratias egerunt; sed euauerunt in cogitationibus suis, & obscuratum est insipiens cor eorum. Dicentes enim, se esse sapientes, stulti facti sunt.* Quare B. Iob cap. 28. post longam sapientiæ inuestigationem concludit, *Eccetimor Domini ipsa est sapientia, & recedere à malo intelligentia.* Idque pro- uerbiale in modum. Cum sapissimè significetur in sacris Litteris, sapientiam aut in timore Dei consistere, aut ab eo nasci. *Timor autem Dei ex usu Scripturæ omnem cultum, & obseruantiam erga Deum, atque adedò & omnem iustitiam, siue probitatem significat.* Vnde in eà homines iusti, & probi passim *timentes Deum*, aut *timorati* nuncupantur. Itaque sine iustitià, & probitate morum lux veræ sapientiæ non est.

Math. 5. v. 16.

Ad Rom. 1. v. 21.

Iob. 28. v. 28.

Gasp. San.

Quod cum & augustæ indolis, & perspicacis ingenij, & assistentis gratiæ luminibus irradiantibus, perspectum semper tibi fuerit **CARDINALIS AMPLISSIME**, non minus, imo plus studij impendisti in virtutibus comparandis, quàm in litteris addiscendis, nec minùs de exercendâ honestate morum, quàm de augendâ scientiâ rerum fuisti sollicitus. Quo factum est, vt probitas, ac iustitiâ tua illa sit, cui applicat Aristotelis illud vetus prouerbium,

Arist. lib. 5. Ethic. cap. 3.

Iacob. 3. v. 17.

Iacob. 1. v. 17.

Iustitia vna alias virtutes continet omnes. Sapientia autem tua ex litteris atque virtutibus conflata ea, quam descripsit Iacobus in epistolâ suâ, cum dixit, *Qua autem de sursum est, sapientia primùm quidem pudica est, deinde pacifica, modesta, suadibilis, bonis consentiens, plena misericordiâ, & fructibus bonis, non iudicans, sine simulatione.* Depinxit etenim hisce verbis Apostolus pulcherrimam eam veræ sapientiæ, atque adedò probitatis formam, quam de sursum quidem tibi datam, (*Nam omne datum optimum, & omne donum perfectum de sursum est descendens à Patre luminum*), sed te quoque nihilominùs cooperante perfectam omnes in te suspiciunt, semperque suspexerunt.

Longum esset, & tuæ modestiæ permolestum distinctè, & sigillatim commemorare partes omnes tactas verbis Apostoli, ex quibus sapientiæ, ac probitatis tuæ pulchritudo componitur. Non possum tamen ad propositæ veritatis confirmationem non libare generatim saltem, & leuiter propter eos, qui te in Hispaniâ non-

noue-

Ad Rom. nouerunt, vti ego noui, eam, quam ibi ducebas præclaram conuersationem, &
S. v. 11. vitæ formam. Viuebas profectò. Et verè viuebas: quia Deo viuebas. Verè vi-
1. Petr. 2. uebas: quia iustitiæ viuebas. Verè viuebas: quia non tibi, sed alijs viuebas, fe-
v. 24.
Seneca. quutus sententiam eius, qui dixit. *Alteri viuas oportet, si vis tibi viuere.* Viuebas,
epist. 48. inquam, cum tanta virtutum, ingenuorumque morum celebritate, vt omnium
Cic. dial. amor esses. *Nihil est enim amabilius virtute; nihil, quod magis alliciat homines ad dili-*
de Amicit. gendum, vt verissimè Cicero. Quòd si nuda virtus ad sui dilectionem rapit vndi-
 que: qualiter ex te rapere, necesse erat, virtutem cum regiâ nobilitate coniunctam?
 Diligebant te cuncti: quia cuncti suspiciebant in te in ætate adhuc florente pruden-
 tiam, & eruditionem, quam etiam in sene mirarentur. In summo eius ætatis flu-
 ctu, in quo pauci verecundari discunt, summam animi integri, ac puri verecun-
 diam. Moderationem in potentiâ, qua solet in alijs fastus gigni, & nutrirî. Tem-
 perantiam in opulentiâ, quæ non tam coarctat, & corrigit, quàm dissoluit, & laxat.
 In libertate denique illud pietatis, religionis, & sanctitatis studium in moribus, il-
 lam in vultu grauitatem, atque modestiam, vt, cum extra religiosorum claustra
 viueres, religiosorum tamen in morum puritate, in viuendi formâ speciem præte-
 ferres illustrem probitatis. Ad quam modestiam (quod necesse est) tanquam ad
 domesticum, & viuum exemplar honestæ disciplinæ sic se tota studiosè componebat
 Familia, vt non in splendida, atque copiosa domo aulicos mores, (qui non semper
 solent esse sanctissimi), sed in claustro, seueriorisque disciplinæ scholâ religiosos
 hausisse videretur. Quare, eum tua te merita ad purpuratorum Patrum, & Pontifi-
 cio proximum Ordinem extulere, neque temerè, neque immeritò dicere prudens
 quisque poterat, ornata videri in ætate iuuenili adhuc, atque florenti senilem pru-
 dentiam, maturum iudicium, eruditionem antiquam, religiosam modestiam, &
 morum in omni studiorum genere grauitatem.

Sed contineo me, quod vix à meâ in te obseruantia impetrare possum. Et
 egredior ab Hispaniâ: quia me Roma vocat. Cui certè hispana de te narratio su-
 peruacanea videri possit. Cum ea ipsa suis abundè oculis palam intueatur, & pu-
 blicis citra exceptionem laudationibus contestetur tuæ spectacula veræ sapientiæ, ac
 probitatis. More Solis idem Romæ atque in Hispaniâ appares: & alius. Idem
 eadem constantia sapientum, ac sanctissimarum actionum, quas enarrauimus. Alius
 varietate earundem actionum in diuersis, ac præstantioribus muneribus. Semper
 tamen illustris, amabilis simul, atque admirabilis. Hic in te commendat præclaram
 in Deum, in sacram Eucharistiam, in Coelicolas, in piaque Urbis loca pietatem.
 Ille prædicat inexhaustam erga pauperes liberalitatem, misericordiam erga egenos,
 clementiam erga humiles. Alij celebrant insignem erga Litteratos, Religiososque
 viros benignitatem. Omnes demum amant, & complectuntur constantem, com-
 munemque erga cunctos omnis generis homines, sed tibi singularem, humanitatem.
Suet. lib. 8. Vt (quod magni illius imperatoris Titi quondam elogium fuit) nemo à colloquijs,
 conspectuque tuo tristis vnquam discedat. De teque planè dicere liceat, quod de
 eodem Tito fuit dictum, *Amor es, & delicia generis humani.*

Quid ergo mirum si Gloriam tuam à Nobilitate inchoatam, auctam à Sapien-
 tiâ, à Probitate perfectam Dignitas merita coronat. Purpura ista, quam geris
 splendore magis imbuta, quàm colore, insigne est Nobilitatis, Sapientiæ argumen-
 tum, testimonium Probitatis, & corona Gloriæ tuæ. Neque fecisti spem seu po-
 tentissimi Philippi Quarti Hispaniarum Monarchæ tibi Purpuram destinantis, seu
 Sapientissimi Alexandri Septimi Pontificis Maximi eandem tibi impertientis. Si
 quidem vtrique tuam operam, solertiam, industriam, prudentiam mirificè semper
 adprobasti; in grauissimis præsertim negotijs tractandis, componendisque, quæ oc-
 currerunt, dum eiusdem Regis Catholici apud eundem Summum Pontificem
 Orato-

Oratorem, atque etiam Plenipotentiarium pro Ligà contra Infideles ineundà dignif-
simè ageres. Quanta quippe in hisce tum commissis muneribus, tum obuientibus
negotijs tete dexteritate gesseris, tam publicum est, vt ampliori non egeat nar-
ratione.

Talis cum sis EMINENTISSIME PRINCEPS, nemo iam poterit non proba-
re consilium, quod me in tuum Patrocinium adegit, vt Opus, aliàs DEIPARÆ ob-
latum, tuæ quoque protectioni commiterem. Cuius, vt liquet ex enarratis, tanta
apud homines est auctoritas, gratia tanta, quanta tam rude, & impolatum opus
egebat, vt saltem insignitum tuo nomine censuræ publicæ, & iudicij hominum, non
semper æquissimis, sine temeritatis notà subijceretur. Accedit ad hæc propria quæ-
dam, & potentissima ratio ab officio orta animi non immemoris, aut ingrati, qui
beneficium agnoscit, & illud monumento publico testatum esse vult. Ea insuper
permouit me ad consecrandum tibi Opus istud. Vt nimirum hoc pertenui, rudi-
que munusculo quasi quodam legitimo testimonio profitear, quantum tibi, Tu-
orumque familiæ amplissimæ nostra debeat Societas. Testor Assistentiam Hispaniæ,
perquam totam dispersa Tuorum lumina, non facile dictu est, quantum suæ benefi-
centiæ radijs Religionem nostram fouerint, & illustrauerint, continuèque fouent,
& illustrant; siue nouis foundationibus Collegiorum; siue fundatorum augmentis;
siue alijs muneribus, & eleemosynis nec infrequentibus, nec exiguis; siue prote-
ctione ab æmulis; siue defensione ab iniurijs, siue ipso operarum nostrarum vsu; siue
omni demum genere aliarum gratiarum. Neque abs te, & Tuis, præter præterita,
minora in posterum sibi Societas promittit, & sperat. Quare, cum tantæ spei, tam-
que prolixæ liberalitati respondere nullo modo Societas possit, quod potest offert
lubens, & grata. Neque enim hæc mea solius est, sed conspirans totius Assistentiæ
Hispaniæ vox: quæ per me & gratum animum, & promptam voluntatem signi-
ficat.

Accipe igitur HYMANISSIME PRINCEPS hoc quale quale Opus, hoc quale
quale munusculum exiguum, & leue; vt & illud vicissim accipiat ex tuo Patroci-
nio, ac Nomine, quod ab auctore ignoto, & humili habere non potest; & de eximiâ
tui, Tuorumque erga Societatem nostram beneficiâ, deque eximiâ nostrâ erga
te, ac Tuos gratitudine, & obseruantia sit (vti optat) nec exiguum, nec leue testi-
monium. Faxit vtinam Deus, qui te ad purpuratorum Patrum augustum, & sacrum
Ordinem excitauit, vt & diu te Ecclesiæ suæ, nobis, ac omnibus vniuersè feruet in-
columem, & nouis quotidie cœlestium augeat donorum incrementis. Vale.

EMINENTIAE TVAE

Obsequentissimus seruus in Christo.

SEBASTIANVS IZQUIERDO
SOCIET. IESV.